

Název lekce:	Baba a její děti
Téma:	Regionální literatura a rozvoj čtenářských dovedností
Předmět:	Český jazyk (8. - 9. ročník)

Čas potřebný pro realizaci lekce: Nejedná se o ucelenou lekci, ale o soubor aktivit pro práci s knihou Augusta Scholtise *Baba a její děti*. Učitel si vybere podle cíle a potřeb svých žáků aktivity, které mu vyhovují. Čas si tedy učitel určí sám. Učitel podle potřeby využije i text o A. Scholtisovi viz Literární mapa Hlučínska.

Aktivita 1: Literární kroužky - 2 vyučovací hodiny

Aktivita 2: Slohové postupy - 2 vyučovací hodiny

Aktivita 3: Čtení s porozuměním

Aktivita 4: Božena Němcová x August Scholtis

Aktivita 5: Akrostich

Naplňované výstupy z RVP (dle revize RVP):

Jazyk a jazyková komunikace - Český jazyk a literatura

JJK-CJL-001-ZV9-012

Používá záměrně a promyšleně postupy a strategie umožňující vnímat, chápat a interpretovat text

JJK-CJL-001-ZV9-015

Interpretuje literární díla a díla z oblastí dalších druhů umění

JJK-CJL-001-ZV9-016

Tvoří umělecký text podle svých schopností, reflektuje tvorbu uměleckého textu a z reflexe vyvozuje poznatky

Mezipředmětové vztahy:

dramatická výchova, výtvarná výchova

Cíl:

Žák

- čte s porozuměním
- porovná dva texty
- vyhledává informace v textu
- třídí informace
- ověří pravdivost tvrzení
- přeformuluje text podle instrukcí
- vytvoří akrostich - shrne text
- tvoří text podle kritérií

Pomůcky:

Aktivita 1: vytištěné přílohy (Příloha č. 1 - 4), psací potřeby, pastelky, fixy, papíry

Aktivita 2: vytištěná příloha (Příloha č. 7), psací potřeby

Aktivita 3: vytištěný pracovní list (Příloha č. 5), psací potřeby, sešit

Aktivita 4: vytištěný pracovní list (Příloha č. 1 a 6) ukázka, psací potřeby

Aktivita 5: vytištěný pracovní list (Příloha č. 8)

Autoři: Lucie Hájková, Veronika Kadlecová, Ondřej Hložek, Jiří Neminář, Jarmila Polomská, Andrea Tomečková

Aktivita č. 1 Literární kroužky

Text (Příloha č. 1) si společně přečteme - pro větší porozumění textu čte učitel a žáci pouze sledují text.

Text rozdělíme na tři části (Příloha č.2) - každý žák si poté ve skupinách vybere úryvek, který chce zpracovat.

Představíme dětem metodu Literární kroužky (Instrukce můžeme vytisknout a dát do každé skupiny, aby se k nim mohli žáci v průběhu skupinové práce vracet.)

Metoda LITERÁRNÍ KROUŽKY (Instrukce - Příloha č.3)

- Pracuje se ve skupinách.
- Role i texty (jeden ze tří částí) si žáci vyberou sami.
- Vyjasníme si společně všechny role.
- Určíme si čas na práci.

Všichni dostanou informaci, že budou prezentovat svá „díla“ před skupinou. Ostatní budou odhadovat, se kterým textem autor pracoval, a co z díla „vyčetli“.

Navzájem se ocení a poskytnou si doporučení.

Vyberou za svou skupinu jednoho reprezentanta do společného sdílení.

Poté budou skupiny sdílet i mezi sebou vždy po jednom „díle“. Opět skupina bude odhadovat, se kterým textem autor pracoval, a co z díla žáci „vyčetli“.

Seznámíme žáky s rolemi v literárních kroužcích (Příloha č.4)

Domluvíme si čas. Do té doby musí žáci vytvořit svá „díla“, odprezentovat je před skupinou a vybrat zástupce na společné sdílení.

Po sdílení reflektujeme

Jakou roli sis vybral/a a proč?

Pracoval/a jsi sám/sama, nebo ti někdo pomohl?

Co bys na své práci ocenil/a?

Co bys udělal/a příště jinak?

Ocenili byste něco na práci XY vy ostatní?

Aktivita č. 2 Slohové postupy

Text (Příloha č. 1) si společně přečteme - pro větší srozumitelnost čte učitel a žáci pouze sledují text.

Při společném ohlédnutí za příběhem se zaměříme na osudy Zeflíka. Pokládáme otázky: Jak se k němu chovala Baba? Jak se v dané situaci mohl cítit?

Úkol č. 1 Vyprávěcí a popisný slohový postup

Žáci se seznámí se znaky vyprávěcího a popisného slohového postupu.

Žáci v textu Baba a její děti barevně vyznačí pasáže nesoucí znaky popisného slohového postupu.

Následuje společná kontrola. Viz řešení (je součástí Přílohy č. 7)

Úkol č. 2 Tvorba textů

Postup při tvorbě dvou typů textů:

- Žák si vybere, který typ textu bude psát.
- Žák pracuje samostatně.
- Ujistíme se, že žáci porozuměli zadání.
- Učitel žákům oznámí, že budou své práce prezentovat formou tichého čtení (potřeba psát čitelně) a formou psaných komentářů budou práce spolužáků oceňovat, příp. připíší doporučení.
- Určíme si čas na práci (cca 15 min.)
- Sešity žáci rozloží po lavicích a pročítají práce spolužáků. Připojují komentáře - ocenění (příp. doporučení). (cca 8 minut)

Po sdílení reflektujeme:

Proč sis vybral tento typ textu?

Narazil/a jsi při psaní na nějakou překážku? Jak ses s ní vypořádal/a?

Co se ti na textu povedlo?

Co bys příště udělal/a jinak?

Který text tě zaujal? Proč?

Aktivita č. 3 - Čtení s porozuměním

Postup při práci s textem:

- Společně přečteme celý text.
- Rozdáme pracovní list.
- Žák označí pravdivost tvrzení.
- Žák odpoví na otázky k textu.

Aktivita č. 4 Božena Němcová x August Scholtis

Sdělíme dětem, že dnes budou pracovat se dvěma texty. V jednom vystupuje babička a v druhém Baba.

Rozdáme žákům pracovní listy (Příloha č. 5) Přečtete si společně oba texty - Babička a Baba a její děti. Zadejte žákům instrukci, aby v textu vyhledali informace o babičce a zapsali je do kruhu (Vennovy diagramy) s názvem babička. Poté mají žáci za úkol vyhledat informace o Babě a zapsat je do příslušného kruhu. Následně společně s žáky vyhodnoťte, co mají obě ženy společného a žáci si tyto informace zapíšou do průsečíku mezi kruhy.

Reflexe: Otázky pro žáky:

Jak se vám dařilo hledat v textu informace?

Pracoval/a jsi sám/a?

Bylo něco, co tě zaujalo, překvapilo?

Co, nebo koho bys dnes ocenil/a?

Aktivita č. 5 Akrostich

Tato aktivita se hodí při reflexi.

Postup:

Vysvětlíme žákům, jak se tvoří akrostich - určitý pojem vzniká z prvních písmen ve verších, jež jsou tvořeny slovy, souslovími, větami.

Přečteme si společně vzorový akrostich v pracovním listu (Ondřej Blažek - Bolatice) a poté žáky vyzveme, aby napsali svůj akrostich. V pracovním listu je připraveno slovo BABA. Můžeme si vytvořit další témata podle cíle hodiny.

Určíme si čas na práci.

Poté žáci sdílejí vytvořené akrostichy – buď je přečtou, nebo vytvoříme společně galerii, kde se žáci procházejí a potichu si navzájem čtou vytvořené práce.

Reflexe: Otázky pro žáky

Ocenili byste některou práci?

Co se vám na ní líbilo?

Dozvěděli jsme se něco nového o pojmu z vytvořeného akrostichu?